

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/81/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512212744
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7512212744.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanej D. G., U. XX, o zaplatenie 990,99 € istiny s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 17C/320/2012-72 zo 7.10.2013 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka tak, že žalobca nie je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania 338,26 € titulom právneho zast.

Žalobcovi a žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a vedľajší účastník nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením konanie zastavil, vrátil žalobcovi súdny poplatok 52,37 €, cestou príslušného daňového úradu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania titulom právneho zast. 338,26 € na účet jeho zástupcu, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Proti uvedenému rozhodnutiu v časti, v ktorej ho súd zaviazal na úhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, podal žalobca v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Súd v odôvodnení uznesenia, o. i., uviedol, že z § 93 ods.4 O. s. p., ktoré výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl.47 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zast. splnomocneným zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa § 137 ods.1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zast., samozrejme, môže mu byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zast.) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval, že v tomto prípade došlo k zastaveniu konania preto, že žalobca pred začatím pojednávania vo veci samej zobral žalobu v plnom rozsahu späť a to bez uvedenia konkrétneho dôvodu, že z § 146 ods.1 písm. c), ods.2 O. s. p. (jeho znenie citoval) vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, že možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v § 146 ods.2 O. s. p., ktoré je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku cit. ust. a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené), že § 146 ods.2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že

konanie muselo byť zastavené, že zavinenie podľa tohto ust. je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska, preto, ak v tomto prípade vzal žalobca žalobu voči žalovanej v celom rozsahu späť, pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil bez uvedenia konkrétneho dôvodu, možno konštatovať len jediný záver a to, že k zastaveniu konania došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia, preto mu podľa prvej vety § 146 ods.2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť žalovanej a i vedľajšiemu účastníkovi na jej strane trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zast. Na základe tejto skutočnosti zaviazal žalobcu, ktorý procesne zavinil zastavenie konania, „k povinnosti“ uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania, v celkovej sume 165,91 €, s tým, že uvedené trovy konania predstavujú trovy jeho právneho zast. a pozostávajú z tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby a to za 1) prevzatie veci a prípravu zast. 51,45 € [základná sadzba tarifnej odmeny určená z hodnoty sporu podľa § 10 ods.1, s použitím § 14 ods.3 písm. b) vyhl.č.655/04 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení zmien a doplnkov; ďalej len vyhl.], z režijnej paušálnej náhrady výdavkov za uvedený úkon právnej služby 7,63 € (§ 16 ods.3 vyhl.), 2) vyjadrenie k žalobe 51,45 € + režijná náhrada za uvedený úkon právnej služby 7,63 € a 3) účasť na pojednávaní, na ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia 25,72 € (§ 13a ods.4 vyhl.) + 7,81 €, ako aj cestovné náklady použitím osobného motorového vozidla zn. Toyota Rava zo Stropkova do Košíc a späť (t.j. 2 x 90 km) pri sadzbe 0,29 €/km, spotrebe paliva 8,6 litra/100 km a cene PHM 1,258 €/l. Náklady na cestu spolu 52,40 €, že zástupca sa tejto položky domáhal „vo výške v sume“ 26,10 € (1), keďže v uvedený mal pojednávanie aj v inej porovnateľnej veci v tento deň a trovy právneho zast. spolu: 281,88 €, čo spolu s 20 % DPH 56,38 € činí 338,38 € a, že podľa § 149 ods.1 O. s. p. je žalobca povinný zaplatiť uvedené trovy konania v celkovej výške „94,22“ € na účet zástupcu vedľajšieho účastníka v stanovenej lehote.

Žalobca odvolanie odôvodnil nasledovne: Dovolil si poukázať na to, že cieľom vedľajšieho účastníka je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods.5 zák.č.250/07 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods.2 O. s. p.). Zastával názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Podľa údajov registrácie Ministerstvom vnútra SR samotný vedľajší účastník má v radoch členov, ktorí majú evidentne právnické vzdelanie. Vedľajší účastník podľa § 25 zák.č.250/07 Z. z. má pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Tieto právne závery ustálil aj Krajský súd (ďalej len KS) v Bratislave vo svojom rozhodnutí 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zast. Ako vyplýva z dôvodovej správy k zák.č.384/08 Z. z. - cieľom novelizácie O. s. p. bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia na ochranu spotrebiteľov. Má za to, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Vedľajší účastník vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného a to oznámením o vstupe do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Zastáva názor, že len na základe skutočnosti, že žalovaným je spotrebiteľ, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, je nemožné pripraviť sa na zast. v tej ktorej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie právneho zast. Vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Na uvedené upozornil aj KS v Košiciach v rozhodnutí 6Co/141/2012. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka, zastúpeného advokátom, do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zast. KS v Banskej Bystrici v rozhodnutí 17Co/91/2012 a obdobne aj KS v Bratislave v rozhodnutí 9Co/420/2012 vyjadril dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom vedľajšieho účastníka nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale zárobková činnosť zástupcu vedľajšieho účastníka v podobe náhrady trov právneho zast. Účelom civilného procesu ako takého je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným, subjektívnym hmotným právam a právom chráneným záujmom. Situácie, keď sa civilné konanie zneužíva, a to i vzhľadom na samotný priebeh civilného konania v konkrétnej veci, iba na získanie náhrady trov konania, nie sú v súlade s týmto vymedzením. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 O. s. p., a to najmä účelnosť vynaložených

trov konania. V zmysle uvedeného zastáva názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Vedľajší účastník v predmetnom konaní nevystupuje ani ako splnomocnený zástupca „žalovaných“, pričom títo o jeho vstupe do konania pravdepodobne ani nemali žiadnu vedomosť, čo vyjadril aj KS v Prešove v rozhodnutí 13Co/35/2012, ako aj v rozhodnutí 13Co/36/2012. Dovolil si upozorniť, že súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Obdobný právny názor vyslovil Ústavný súd SR v náleze II.ÚS78/03. Súd by mal pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených účastníkom. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa a opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje jej medze. Účelnosť by mala byť posudzovaná pri každom úkone právnej služby samostatne. Zastáva názor, že odmenu za úkony právnej služby poskytnuté zástupcom vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej v súdnej veci nemožno považovať za účelne vynaložené trovy. Obdobný právny názor vyjadril aj KS v Trnave v rozhodnutí 21Cob/234/2012. Nárok na náhradu trov právneho zast. nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Uvedené možno aplikovať aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej. Činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, že by si vyžadovala úplné právnické vzdelanie. Uvedené potvrdil vo svojom rozhodnutí aj KS v Žiline, sp. zn. 10Co/110/2012. Podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné bez znalosti prejednávanej veci s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania. Rovnako nie je zriedkavý jeho postup, kedy súčasne s oznámením o vstupe do konania podá aj odpor proti platobného rozkazu, napriek tomu, že tento ešte ani nebol vydaný. Uvedené potvrdzuje, že paušálne vstupuje do konaní, o ktorých stave nemá žiadnu vedomosť. Zároveň zastáva názor, že skutočnosť, že súd účastníkovi právo na náhradu trov konania neprizná, sama o sebe neznamená popretie rovnosti podmienok v konkrétnom súdnom konaní, a ani odňatie procesného práva účastníka na zastúpenie advokátom. Uvedený právny názor potvrdili rôzne senáty viacerých KS v nasledovných rozhodnutiach (uviedol ich sp. zn.): KS v Bratislave v 8, KS v Banskej Bystrici v 5, KS v Košiciach v 6, KS v Nitre v 5, KS v Prešove v 5, KS v Trnave v 1 a KS v Žiline v 5. Má vedomosť, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov poukazuje na § 137 O. s. p. a na ust. Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. K uvedenému si dovolil uviesť, že vedľajší účastník žalovanú v konaní nezastupuje. Z uvedeného dôvodu nemožno argumentovať uvedeným ust., nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Obdobný právny názor vyjadril aj KS v Prešove v rozhodnutí 13Co/40/2012. Má za to, že ust. Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ust. nepoukazuje na to, žeby sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi a uplatňovať si náhradu trov konania, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľovi poskytovali priamo právnické osoby. Má za to, že v danom prípade bola na mieste aplikácia § 150 ods.2 O. s. p., keďže predmetom konania je suma 990,99 € s prísl., teda je zrejmé, že ide o drobný spor, pričom trovy právneho zast. 338,26 € sú značne neprimerané výške žalovanej pohľadávky. Predmetný § 150 ods.2 O. s. p. sleduje hlavne jednoduchosť a nákladovú efektívnosť vedenia súdnych sporov, aby strana, ktorá nemala v konaní úspech, bola povinná zaplatiť len trovy konania, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky a ktoré sú nevyhnutné. Pritom je potrebné vychádzať zo zásady primeranosti a úmernosti vo vzťahu k výške žalovanej istiny, ale aj vo vzťahu k povahe veci, posúdenia jej zložitosti a obsahu podaní. Vedľajší účastník v obdobných veciach vystupuje opakovane s obsahovo rovnakými jednoduchými podaniami. Vzhľadom na uvedené súd mu nemal priznať trovy právneho zast. vo výške zjavne neúmernej výške istiny a povahy konania. Z uvedených dôvodov považuje právne zast. vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a nehospodárne a navrhol napadnutý výrok o trovách konania preskúmať a v zmysle § 220 O. s. p. ho zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 25,31 €, ktoré vyčísliť.

Uznesenie, okrem výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, nebolo odvolaním napadnuté, nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebolo v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmané.

Odvolačný súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219) uznesenia vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka, ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1), preto ho, podľa § 220 O. s. p., zmenil tak, že žalobca nie je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania 338,26 € titulom právneho zast..

V prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, že i podľa samotného § 9 bod 5. jeho Stanov sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zast. v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS 78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vedľajší účastník nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov, žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O. s. p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku a žalovaná žiadne trovy neuplatnila.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.